

Opinie Kinderen sluit je niet op voor knack.be

DATUM

1 september 2018

Een kind sluit je niet op. Punt.

Als kinderrechtencommissarissen lieten we onze stem al verschillende keren horen als het gaat over kinderen op de vlucht. Opsluiten van kinderen staat compleet haaks op de geest en de letter van het internationaal kinderrechtenverdrag van de Verenigde Naties. Alle experts zijn het erover eens: kinderen opsluiten veroorzaakt ernstige trauma's, stress en onherstelbare psychische schade.

We verzetten ons met alle middelen tegen de opsluiten van kinderen en pleitten ervoor om de alternatieven van opsluiting verder en beter uit te bouwen.

Maar het kon niet baten. Het eerste gezin zit ondertussen 17 dagen opgesloten in Steenokkerzeel. Het is onze taak en plicht om de situatie goed op te volgen. Daarom bezochten we donderdag vanuit ons functie als Vlaamse en Franstalige kinderrechtencommissarissen de vier kinderen van 1 tot 6 jaar en hun mama. Ze zitten in de vleugel van gesloten terugkeercentrum 127bis die nu voorbehouden is voor gezinnen.

Veel nationale en internationale instanties beschouwen de opsluiting van dit Servische gezin als een onvergeeflijke stap achteruit en als een flagrante schending van de internationale rechtsregels. Het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in Straatsburg veroordeelde België trouwens ook al voor dit soort beleid. Toch blijft België doof voor de dringende pleidooien van het VN-Comité voor de Rechten van het Kind voor een totaal verbod op opsluiting van kinderen en van migrantenjongeren. Ook het Hoog Commissariaat voor de Vluchtelingen van de VN kreeg in België geen gehoor. Het herinnerde er onlangs nog aan dat 'kinderen, en zeker kinderen die in een ander land aankomen op zoek naar internationale bescherming, extreem kwetsbaar zijn en specifieke zorg nodig hebben. We moeten ze eerst en vooral behandelen als kinderen, en niet als illegale vreemdelingen.'

Maximumtermijn overschreden

Het eerste gezin dat in het centrum beroofd is van zijn vrijheid, verblijft daar nu al **zeventien dagen**. Dat is al drie dagen langer dan de maximumperiode van twee weken, één keer verlengbaar, die bepaald is in het Koninklijk Besluit dat de uitvoeringsmodaliteiten regelt van de Belgische wet hierover. Toch onderstreepte de Belgische regering al verschillende keren dat de opsluiting van kinderen zo kort mogelijk zou duren en dat ze dat maximaantal dagen alleen in uitzonderlijke omstandigheden zou overwegen. Vandaag zien we waar dat toe leidde: het allereerste opgesloten gezin met jonge kinderen heeft de oorspronkelijk vastgelegde maximumtermijn al ruim overschreden.

Hetzelfde Koninklijk Besluit bevestigt overigens dat de minister het verblijf in het gesloten centrum maar kan verlengen op basis van een schriftelijk document van de directeur-generaal van de Dienst Vreemdelingenzaken die moet bevestigen dat de opsluiting niet schadelijk is voor de psychische en de fysieke integriteit van de kinderen. Vreemd genoeg zegt het KB niet **wie de gezondheidstoestand van de kinderen moet beoordelen**. Een multidisciplinair team van onafhankelijke deskundigen zou logisch zijn. Volgens onze bronnen is er alleen maar een observatieverslag van twee pagina's waarin de schrijver van het verslag bevestigt dat de kinderen in goede gezondheid verkeren, meedoen met de georganiseerde activiteiten en volop spelen in de nu al beruchte speelplaats die voor hen geïnstalleerd werd.

Psychische integriteit aangetast

Dat strookt niet met onze indruk bij ons **bezoek** aan het gezin. Ondanks de zorg en de aandacht die de moeder en de kinderen lijken te krijgen van het personeel van het centrum, ervaren ze door de hele situatie zware stress. Er vliegen in de zomer nogal wat vliegtuigen over Steenokkerzeel en de ramen staan open. Tussen het lawaai van de vliegtuigmotoren door vertelden de kinderen dat ze bang zijn over hun toekomst. Ze gaan naar een land gestuurd worden waar ze niets of niemand kennen. Zelfs de taal kennen ze niet. Ze vinden het moeilijk dat ze geen contact kunnen hebben met andere kinderen of familieleden. Het zijn maar een paar voorbeelden van de angsten waarover ons gesprek ging. Het is duidelijk dat de opsluiting van de kinderen in elk geval hun psychische integriteit zwaar aantast.

Op de derde dag van hun opsluiting had een gespecialiseerde kinderarts de kinderen al gezien. Zij sprak van de impact op de kinderen van het feit dat ze in de vroege ochtend gewekt werden door de politie. En zij onderstreept dat de kinderen daarnaast ook psychisch te lijden hebben onder hun opsluiting. Het oudste kind is amper zes jaar en was in die drie dagen al bang geworden dat ze dood zou gaan. De kinderarts beschrijft die doodsangst heel gedetailleerd in haar verslag. Ze heeft het daarin ook over het geschokte vertrouwen van het kind in haar mama die haar niet kon geruststellen. Ze wijst erop dat een psychologische behandeling van de problemen van het kind zich op korte én op lange termijn zal opdringen.

Mensonwaardig

En dat is nog niet alles waar we ons zorgen over maken. We zijn ook ongerust over het effect van de gedwongen terugkeer van een alleenstaande moeder met haar vier nog erg jonge kinderen, naar een land dat ze jaren geleden ontvluchtte, en waar haar kinderen niets of niemand kennen. We weten dat hun vader in België opgegroeid is met een tijdelijke verblijfsvergunning en dat hij momenteel in de gevangenis zit. We weten ook dat de Belgische regering al twee pogingen deed om hem in Servië en in Kosovo te krijgen. De recente geopolitieke toestanden in de regio maken dat noch Servië, noch Kosovo hem wilden erkennen en dat zijn uitwijzing dus 'onuitvoerbaar' is. Dus wordt nu de moeder met haar – en zijn – kinderen alleen uitgewezen, zonder banden, zonder inkomen, en met het risico dat haar kinderen te maken krijgen met onwaardige en vernederende levensomstandigheden. België stuurt haar naar

een gebied waar ze haar vijandig gezind zijn, samen met haar vier kinderen die hier in België geboren zijn.

We signaleerden het al eerder: Door deze kwetsbare kinderen op te sluiten, gaat België regelrecht in tegen de loop van de geschiedenis en onderscheidt ons land zich in de negatiefste zin van het woord. Eens te meer keuren we als kinderrechtencommissarissen deze situatie nu af. We pleiten ervoor om zo vlug mogelijk een eind te maken aan de mensonwaardige situatie van de kinderen.

Bruno Vanobbergen, Vlaams kinderrechtencommissaris
Bernard De Vos, Délégué général de la Communauté française aux droits de l'enfant